Cyngor Cymuned Cilymaenllwyd

Cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd nos Fawrth, 26 Tachwedd 2024 yng Nghaffi Beca am 7.30pm

Yn bresennol: Russell Davies (Cadeirydd), Dennis Jones, Anthony Eynon, Tudur Lewis, Anthony Jenner, Rebecca Jaimangal-Jones, Ffion John, Michael Fussell, Cyng Dorian Phillips, Janice Morgan (Clerc)

Hefyd yn bresennol ar gyfer eitem 1 UFA: Alun Evans, John Lewis, Bethan Rilstone

1. **Ymddiheuriadau:** Julian Williams

Croesawodd RD bawb i'r cyfarfod gan ddweud ei bod yn braf iawn gweld TL nôl gyda ni yn ein plith. Estynwyd croeso hefyd i gynrychiolwyr Capel Hebron.

2. Datganiadau o ddiddordeb: Dim

3. Cofnodion y cyfarfod diwethaf 24/9/2024:

– Cynigiwyd bod cofnodion cyfarfod y Cyngor Cymuned a gynhaliwyd ar 24/9/24 yn gywir gan FfJ ac eiliwyd gan AJ.

Materion yn codi o'r cofnodion:

- **Cam gweithredu: JM i ofyn i'r dylunydd ddylunio logo i'r Cyngor**

– Mae JM wedi anfon e-bost ond yn disgwyl ateb.

- **Cam gweithredu: RJJ i drafod mater gatiau'r ysgol gyda phennaeth yr ysgol. RJJ hefyd i drafod gallu cael mynediad at gyflenwad dwr ar gyfer yr ardd gymunedol**

– Mae gatiau'r ysgol bellach ar agor. Bydd RJJ yn trafod gallu cael mynediad at gyflenwad dwr i'r ardd gymunedol.

- **Cam gweithredu: FfJ i drefnu Geocash yn ardal llwybrau troed y prosiect er mwyn denu mwy o ymwelwyr i'r safle**

– Dywedodd FfJ bod gwaith paratoi'r Geocash ar waith.

- **Cam gweithredu: JM i ofyn i Jamie King am adroddiad gweithgaredd h.y. faint o bobl sydd yn ymweld â gwefan y Cyngor gan y gallai'r ffigyrau hyn gael eu cynnwys yn nhargedau'r prosiect**

– Dywedodd JM bod Jamie King wedi anfon adroddiad cynhwysfawr o weithgaredd yn ymwneud â'n gwefan. O Rhagfyr 2023 i Tachwedd 2024 mae'r wefan wedi cael 288 o ddefnyddwyr yn ymweld â'r wefan. O Fedi 2024 ymlaen mae'r traffig yn fwy o gymharu ag yn gynharach yn y flwyddyn pan oedd y safle'n newydd. Yr adran fwyaf boblogaidd yw'r dudalen newyddion.

- **Cam gweithredu: JM i roi gwybodaeth am y Cynllun Datblygu Lleol ar wefan, tudalen Facebook a hysbysfwrdd y Cyngor**

– Cadarnhaodd JM bod gwybodaeth am y CDL ar y wefan a bydd yn ei roi ar hysbysfwrdd y Cyngor cyn gynted.

- **Cam gweithredu: JM i gysylltu â chlerc Llanboidy i holi a ydy'r Cyngor yn hysbysebu trigolion o unrhyw geisiadau cynllunio**

– Mae JM cysylltu â Chlerc Llanboidy a chadarnhawyd nad yw Cyngor Cymuned Llanboidy yn rhannu ceisiadau cynllunio gyda'r gymuned, dim ond gydag aelodau'r cyngor gan fod y Cyngor Sir yn rhoi hysbysiadau cyhoeddus i fyny.

- **Cam gweithredu: JM i ofyn i'r Cyngh DP i ymchwilio i delerau'r cae y gwnaed cais i gynnal motorcross arno**

– Adroddwyd bod disgwyl cyfreithiol i'r perchennog lefelu'r tir yn ôl i dir pori yn unol â'r amodau cynllunio, ar ôl ei ddefnyddio fel trac rasio. Deellir bod hyn ar waith ac yn cael ei ddilyn i fyny gan y swyddog gorfodi.

- **Cam gweithredu: JM i drefnu cyfarfod gyda'r perchennog tir, i gwrdd â Jason Lawday, y Cyngh DP a RD cyn gynted â phosib. JM hefyd i anfon e-bost yn cydnabod y llythyr**

– Adroddwyd bod cyfarfod wedi cael ei gynnal ddydd Gwener 18 Hydref gyda RD, DP, JL a pherchnogion Lletty a chawson nhw gyfle i drafod y materion a nodwyd yn eu llythyr. Pwysleisiwyd gan fod Llwybr Landsker yn mynd drwy eu tir, bod gan y cyhoedd hawl i'w gerdded. Cadarnhaodd JM bod y camau gweithredu y cytunwyd arnynt yn y cyfarfod hwn gyda'r perchnogion wedi cael eu gwneud, sef hysbysebu mannau mynediad eraill llwybrau cyhoeddus y prosiect a rhoi gwybod i berchnogion Lletty am unrhyw deithiau cerdded eraill a drefnir gan y Cyngor yn y dyfodol.

4. Diweddariad ar y Prosiect Adfer Llwybrau Troed

– Adroddodd JM fod y prosiect yn mynd yn ei flaen yn dda a'i fod bron â dod i ben. Mae gwaith adfer y llwybrau troed wedi gorffen. Gwnaeth gwirfoddolwyr waith rhagorol yn clirio llwybr Pantyrodyn yn ystod y penwythnos cyntaf ym mis Tachwedd. Mae Jason Lawday nawr yn paratoi'r gorchymyn dargyfeirio olaf, a fydd allan cyn bo hir ar gyfer ymgynghoriad. Ar ôl ei gymeradwyo, bydd mapiau OS yn cael eu diweddaru i adlewyrchu'r llwybrau newydd.

– Mae 'brushcutter' wedi cael ei brynu am £925, gan gynnwys helmed, ac fe'i defnyddiwyd i glirio llwybr Pantyrodyn.

– Roedd yr agoriad swyddogol yn llwyddiant, gyda rhwng 60 a 70 yn bresennol, gan gynnwys sawl aelod o'r gymuned yn ymuno yn Bar Beca. Fe wnaeth RD a DP areithiau agoriadol. Gwnaed llawer o waith paratoi yn ystod yr wythnos cyn yr agoriad i sicrhau bod popeth yn iawn. Darparodd Bar Beca bwffe, gyda bwyd ychwanegol wedi'i baratoi ar gost o £364 oherwydd y nifer uwch wedi troi allan.

– Cynhaliwyd y daith gerdded olaf o dan y prosiect grant ar 15 Tachwedd.

– O ran y grant, cafodd hawliad 13 ei gyflwyno ganol mis Hydref am daliad terfynol i'r contractwr o £2,480, sydd wedi'i brosesu. Cafodd hawliad 14 ei gyflwyno yn ddiweddar am gost y 'brushcutter' o £775, ond ni ellir hawlio TAW. Mae £117 ar ôl ar gyfer offer, a bydd angen i JM wybod a fydd hyn yn cael ei wario. Dywedodd AJ y byddai'n dda i brynu tanc petrol ar gyfer yr offer a chytunodd pawb i AJ fynd ati i brynu hwn.

– Mae'r prosiect yn agos at gyrraedd ei dargedau, a fydd yn cael eu hadolygu yng nghyfarfod olaf yr is-grŵp ar 16 Rhagfyr.

– Diolchodd RD i JM ac i'r is-grŵp am eu holl waith yn goruchwylio'r prosiect hwn ac am wneud yn siwr ei fod yn cael ei weithredu yn ôl y gofynion. Diolchwyd hefyd i RD am sicrhau bod popeth yn rhedeg yn esmwyth ac yn hwylus, gan gyfathrebu'n rheolaidd gyda pherchnogion tir y prosiect hwn.

5. Gohebiaeth

- Derbyniwyd cais am gymorth ariannol ar gyfer Eisteddfod Genedlaethol Urdd Gobaith Cymru Dur a Môr, Parc Margam a'r Fro 2025. Cytunwyd peidio â chyfrannu gan nad yw o fewn y sir
- Derbyniwyd cais am gymorth ariannol ar gyfer Apêl Teganau Nadolig Cyngor Sir Caerfyrddin. Cytunwyd rhoi cyfraniad o £100.
- Derbyniwyd cais am gymorth ariannol gan Ambiwlans Awyr Cymru ar gyfer eu Hapêl 2024 i uwchraddio eu hofrenyddion. Cytunwyd rhoi cyfraniad o £200.
- Derbyniwyd e-bost gan PCSO Hefyn Davies a PCSO Sarah Thomas, Heddlu Dyfed Powys sydd wedi'u lleoli yn Hendygwyn ac yn edrych ar ôl yr ardal hon. Byddan nhw yng Nghaffi Beca unwaith y mis i roi cyfle i bobl leol gwrdd â nhw a thrafod unrhyw broblemau sydd gyda nhw. Maen nhw'n gofyn a all y Cyngor hysbysebu hyn ar ein tudalen Facebook. Cytunodd pawb â hyn.
- Derbyniwyd gwybodaeth am y Cynllun Perthyn, sef cynllun grantiau bach sy'n rhoi cymorth ariannol i gymunedau yng Nghymru â diddordeb mewn datblygu syniadau menter gymdeithasol neu grwp cymunedol lle mae'r Gymraeg yn cael ei defnyddio yn gyson. Mae Planed ynghlwm wrth y cynllun hwn.
  Cam gweithredu: JM i wahodd Rheolwr Prosiect Perthyn i gyfarfod y Cyngor yn y dyfodol i roi mwy o wybodaeth am y cynllun
- Derbyniwyd gwybodaeth am gyllid o £1.5 miliwn sydd ar gael ar gyfer creu hybiau diogel a chynnes ledled Cymru. Trafodwyd y posibiliadau – byddai angen gwirfoddolwyr; byddai angen rhywle â adnoddau yn barod
  Cam gweithredu: JM i ymchwilio ymhellach i'r grant hybiau diogel a chynnes
- Derbyniwyd cadarnhad bod Cyngor Sir Caerfyrddin wedi cwblhau ei adolygiad o'r dosbarthau a'r mannau pleidleisio ar gyfer wardiau. Y man pleidleisio ar gyfer yr etholiadau nesaf yn 2026 fydd Caffi Beca i gymuned Cilymaenllwyd.
- Cadarnhaodd JM fod datganiad o daliadau Cynghorwyr ar gyfer 2023/24 wedi cael ei gyflwyno i Banel Annibynnol Cymru ar Gydnabyddiaeth Ariannol a'i fod ar y wefan hefyd yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru (Adran 151 o Fesur Llywodraeth Leol 2011).

Adolygu a chymeradwyo ceisiadau am gymorth ariannol 24/25

- Dywedodd JM bod 4 cais am gymorth ariannol wedi cael eu cyflwyno drwy'r broses newydd yn nodi sut byddai'r arian yn cael ei wario; cyfanswm o £6,000:
- Cymdeithas Cwm Cerwyn – Ymgyrch Codi Cerflun Twm Carnabwth: cais o £1,000. Cytunwyd y cais hwn yn llawn.
- Canolfan Gymdeithasol Ffynnonwen: cais o £500. Cytunwyd y cais hwn yn llawn.
- Cylch Meithrin Ffynnonwen: cais o £1500. Cytunwyd y cais hwn yn llawn.
- Ysgol Beca: cais o £3000. Cytunwyd y cais hwn yn llawn.
  Cam gweithredu: JM i gadarnhau'r cymorth ariannol gyda'r 4 sefydliad a gwneud y taliadau

6. Diweddariad cyllid ac arwyddo sieciau

- Derbyniwyd y fantolen banc ddiwethaf ar 18 Hydref yn nodi bod £9,685.89 yn y cyfrif cyfredol. Gwiriodd JM y cyfrif cyfredol arlein ar 23 Tachwedd ac roedd £7,533.41 ynddo a oedd yn cynnwys y taliadau canlynol:
    - Riverlea – brushcutter - £925.00
    - Bar Beca – £364.00

  Mae £775.00 ar fin dod i mewn o'r grant a'r cyfanswm wedyn fydd £8,308.41.

- Arwyddo sieciau
  - Caffi Beca – £25 llogi lleoliad
  - Yswiriant – £621.20 (gweler adran 9)
  - Ceisiadau am gymorth ariannol – cyfanswm o £6,000 (gweler uchod)
  - Ambiwlans Awyr Cymru – £200
  - Apêl Teganau Nadolig – £100

Cofrestr Asedau 24/25

- Diweddarwyd y gofrestr asedau i gynnwys yr hysbysfwrdd, y ‘brushcutter’ a’r ciosg sydd wedi cael ei adfer. Arwyddwyd y gofrestr gan RD

Rheoliadau Ariannol Newydd

- Mae Un Llais Cymru wedi cyhoeddi model rheoliadau ariannol newydd ar gyfer cynghorau. Maen nhw’n cynnwys canllawiau ar sut ddylai’r Cyngor eu mabwysiadu yn ôl ei ofynion penodol ei hun.
  Cam gweithredu: JM i gyflwyno fersiwn drafft o’r rheoliadau ariannol newydd yn y cyfarfod nesa

Terfyn Gwariant Adran 137 ar gyfer 2025-26

- Derbyniwyd cadarnhad mai’r swm priodol at ddibenion adran 137 ar gyfer blwyddyn ariannol 2025-26 yw £11.10 fesul etholwr. Gwariant yw hwn er budd yr ardal. Dywedodd JM bod 643 o etholwyr yng Nghilymaenllwyd, felly gallai gwariant Adran 137 fod hyd at £7,137.30.

7. Cynllunio

- Mae 2 gais cynllunio wedi cael eu cyflwyno ers y cyfarfod diwetha:
  - PL/08294 – dymchwel tŷ 2 ystafell wely ac ailddatblygu safle i adeiladu tŷ 4 ystafell wely a garej. Trosi'r sgubor presennol yn annex 1 ystafell wely gyda mynediad newydd i gerbydau o dir cyfagos - Rhosnewydd, Efailwen, Clunderwen, SA66 7XE
  - PL/08287 – estyniad a newidiadau – Pant Y Blodau, Efailwen, Clunderwen, SA66 7XG

  Nid oedd unrhyw sylwadau na gwrthwynebiadau

8. Diweddariad y Cynghorydd Sir

- Dywedodd DP bod llawer o waith adfer wedi cael ei wneud ar y ffyrdd yn Efailwen ond mae llawer dal angen ei wneud
- Dydy’r gwaith trasho ar bwys Penybanc ddim wedi cael ei wneud ac mae llawer o dyllau ar y ffordd ar bwys Rhydymerydd a choeden wedi cwympo ar bwys Pencraig Uchaf
- Riportiodd DP y twll mawr ar y ffordd i Grymych o Glandy Cross a chafodd ei wneud yn syth
- Mae’r tipio anghyfreithlon yn Ynys Fach dal yn broblem
- Problem llifogydd ar y cornel ym Mhantycaws
- Mae’n debyg na fydd ffyrdd yn yr ardal hon yn cael eu gritio adeg cyfnodau o rew
- Bandeang – Open Reach fydd yn gwneud y gwaith uwchraddio yn yr ardaloedd gwledig nawr ac nid Voneus gan eu bod wedi tynnu allan. Mae’r sefyllfa yn edrych yn addawol

9. Iechyd, Diogelwch a Lles

- Adnewyddu'r Yswiriant: Dywedodd JM bod angen adnewyddu yswiriant y Cyngor erbyn 3 Rhagfyr. Derbyniwyd dyfynbris o £621.20 gan Clear Councils sydd yn £81 yn fwy na'r llynedd. Mae gostyngiad o £14 os yn ymrwymo i gontract tymor hir tan 2027. Mae JM wedi gofyn i Zurich am ddyfynbris ond heb ei dderbyn eto. Cytunwyd i dderbyn yr yswiriant rhataf gan sicrhau bod yswiriant digonol gyda'r Cyngor.

10. Bioamrywiaeth

- Gosodwyd tri monitor ystlumod yn ardal y prosiect i asesu presenoldeb unrhyw rywogaeth ystlumod arbennig. Mae'n debyg bod ystlumod Barbastelle yn preswylio yn yr ardal. Mae Ymddiriedolaeth Bywyd Gwyllt Vincent yn paratoi adroddiad ar hyn o bryd a byddan nhw'n ei rannu gyda ni. Bydd JM yn diweddaru'r cynllun gweithredu bioamrywiaeth a bydd angen ysgrifennu adroddiad bioamrywiaeth ym mis Ebrill/Mai.

11. Unrhyw Fater Arall

- Ar ran ymddiriedolwyr Capel Hebron, cyflwynodd BR gynnig i'r Cyngor ei ystyried, sef i'r Cyngor gymryd cyfrifoldeb am gynnal a chadw dwy fynwent Capel Hebron, yn dilyn cau'r capel yn ddiweddar a'i restru ar werth. Mae'r ymddiriedolwyr yn cynnig rhoi'r enillion mewn cyfrif banc pwrpasol, gyda'r disgwyliad y byddai'r Cyngor yn trefnu i gontractwyr gynnal a chadw'r mynwentydd ar gost flynyddol amcangyfrifedig o £900. Mae'r ymddiriedolwyr wedi ymgynghori â'r Undeb a chynghorwyr cyfreithiol, a awgrymodd ffurfio pwyllgor, ond gan nad oes digon o aelodau, nid yw hyn yn ymarferol. Byddai hawliau claddu yn caniatáu claddu cyn-aelodau am ddim, tra byddai'r rhai nad ydynt yn aelodau yn talu ffi o £200. Dywedodd JM ei bod wedi cysylltu â Cris Tomos, a oedd wedi darparu enghreifftiau o drefniadau posibl. Nododd BR gymhlethdod y broses gyfreithiol. Fe wnaeth y Cyngor gydnabod pwysigrwydd y mynwentydd i'r gymuned gan fynegi diddordeb ond cytunwyd ymgynghori â'r Cyngor Sir a chynnal ymchwiliadau pellach cyn gwneud penderfyniad.
  Cam gweithredu: Y Cyngor i ymholi ymhellach ynghylch y posibilrwydd o gymryd drosodd cyfrifoldeb am gynnal a chadw mynwentydd Hebron ac adrodd nôl ymddiriedolwyr Capel Hebron
- Dywedodd AE nad oedd am ymgymryd â'r rôl is-gadeirydd eleni na chadeirydd y flwyddyn nesa. Cytunodd RJJ i fod yn isgadeirydd ac yna'n gadeirydd y flwyddyn nesa.

12. Dyddiad y Cyfarfod Nesaf: Nos Fawrth 28ain Ionawr 2025

Daethpwyd â'r cyfarfod i ben gan y Cadeirydd am 9.30pm

Arwyddwyd

Cadeirydd: T R Davies ……………………………… Dyddiad: 28/01/2025